

Eksamen på Økonomistudiet 2009-II
48-timers tag-hjem eksamen

Teorihistorie RETTEVEJLEDNING

Kandidatdelen, M.Sc.

3.-5. juni 2009

Besvarelsen redegør for Marx' fremstilling af varens og arbejdets dobbeltkarakter samt for den marxske opfattelse af vare- og værdiformen som social og historisk relation, jf. hans begreb om "varens fetichkarakter". Det forklares, hvorledes Marx, lige som andre klassiske økonomer, ser bort fra varens brugsværdi og arbejdets konkrete karakter. Der redegøres for hans skelnen mellem brugs- og bytteværdi, abstrakt og konkret arbejde, samt for hans begreb om det samfundsmæssigt nødvendige arbejde. Marx' kritik af Smith's arbejdsværditeori nævnes. For Marx er det kun arbejderne der tilføjer værdi, mens maskinerne overfører værdi. Det er grundlaget for hans merværditeori, hvor arbejderne arbejder gratis udover det nødvendige arbejde og dermed skaber merværdi, som er grundlag for profitten. Marx' arbejdsværditeori bliver en udbytningsteori til forklaring for kapitalens aflønning, hvor især Ricardo så profittens bestemmelse som et fordelingsspørgsmål. Det skal fremgå af besvarelsen, at det fælles hos de tre klassiske økonomer er værdiens og de relative prisers bestemmelse udelukkende på udbudssiden ud fra de langsigtede produktionsomkostninger, men at der hos Marx herudover er en grundlæggende uligevægt, jf. hans begreb om "den industrielle reservearmé". Der redegøres endeligt for den marginalistiske revolutions brud med den klassiske økonomi gennem brugsværdiens genopdagelse i forbindelse med nytteaspekter samt for, hvordan denne analyse skaber grundlaget for neoklassisk økonomis inddragelse af både efterspørgsels- og udbudssiden i bestemmelse af økonomiens ligevægt. *Besvarelsen tager udgangspunkt i kapitel 1 i Kapitalens første bind med inddragelse af kapitlerne 5, 6 og 7 (kapitelnummerering referer til dansk/tysk udgave) samt Blaug kapitel 7, og der perspektiveres til den marginalistiske revolution vha. Blaug kapitel 8.*